

# Sfânta Parascheva

## Ocroțitoarea Iasului

Întotdeauna, când a fost timpul de a scrie despre oameni și evenimente, m-a cuprins îngrijorarea cum să fie acel material, pentru a reflecta adevărul ca bobul de rouă în care raza soarelui strălucește. Dar atunci când a trebuit să scriu despre tainele lui Dumnezeu și despre puterea Lui care se arată întru Sfinții Săi, îngrijorarea mea a crescut și mai mult. Mi-am amintit de glasul psalmistului David care ne cheamă mereu de peste multele veacuri: „Veniți și vedeți lucrurile lui Dumnezeu, minunile pe care le-a pus Dumnezeu pe pământ!” (Psalmul 45, 8). Lucrarea lui Dumnezeu în Cer și pe pământ ni se arată nouă întru desăvârșită armonie, minunându-ne de grija și bunătatea lui Dumnezeu de a ne bucura inima, exclamând: Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut! (Psalmul 103, 23).

Între miile și milioanele de sfinți cunoscuți și necunoscuți, ca-n cununa de aur cu pietre prețioase, se află și Sfânta Cuvioasă Parascheva, ale cărei sfinte moaște se găsesc în cetatea spirituală din Iași Moldova. Mare a fost bucuria creștinilor, preoților și ierarhilor, când în 13 iulie 1641, moaștele Sfintei Parascheva veneau pentru todeauna, în dulcea capitală a Moldovei, aproape de inima creștinilor ca blândă mângâietoare și grabnic ajutoare. Știm că domnitorul Vasile Lupu călcase cu piciorul în cetatea Argeșului, însoțit de învățatul cărturar Varlaam, mitropolitul Moldovei, închinându-se în biserica Sfântul Nicolae Domnesc și în Catedrala lui Neagoe Vodă Basarab, precum și la moaștele Sfintei Mucenice Filoteea. Atunci s-au umplut de admirație, dar și de o invidie fără margini văzând frumusețea ctitoriilor basarabe, dar și prezența sfințelor moaște ale Sfintei Filoteea, care ocrotea de sute de ani spațiul argeșean și al întregii Țări Românești.

După cum se vede azi, hotărât lucru, nu se putea lăsa D-ului mai prejos și la zidirea Bisericii Trei Ierarhi, s-a silit din răspuneri să fie împodobită cu Sfinte Moaște. Făcând demersuri stăruitoare către Patriarhul Ecumenic Partenie I al Constantinopolului, precum și la Sultanul Murat al IV-lea, așa cum grăiesc înscrisurile lui Dimitrie Cantemir: Sultanul Murat al IV-lea a dat voie domnului Moldovei, Vasile, să strămute sfintele ei moaște din Biserica Patriarhicească a Constantinopolului și le-a câștigat acestea pentru cele multe și mari binefaceri și slujbe făcute Sfintei Biserici celei mari; că din însuși veniturile sale – a plătit peste 260 pungi ce datora ea turcilor, (...) 300 de pungi la Poarta Otomană, ca să ia voie pentru strămutarea sfințelor moaște.

Toată strămutarea este zugrăvită pe peretele de miazăzi al Sfinților Ierarhi unde se află sfintele moaște! Vom sublinia că Sfânta Parascheva s-a născut în anul 1025, în localitatea Epivat (azi Boiados) în Turcia, pe țărmul Mării Marmara, în apropiere de Constantinopol, azi Istanbul, din părinți, tatăl administrator al localității, iar mama, Sofia, o creștină înțeleaptă și evlavioasă, care au mai avut un prunc ajuns mai târziu episcop, pe nume Epifanie, în localitatea Madita din Tracia, ale cărui moaște făceau minuni spre marea bucurie a creștinilor. Din pruncie, a urmat sfaturile mamei sale Sofia, mergând la biserică și făcând milostenie



### RUGĂCIUNE

**Doamne Dumnezeul nostru, Tu, Cel ce ai zis și s-a făcut toată făptura, nu întoarce fața Ta de la noi păcătoșii ca să nu vină asupra noastră mânia cea groznică și înfricoșătoare a durerilor, care este rodul păcatelor noastre, ce în toată ziua, nenumărate, cu nesocotința le săvârșim. Noi suntem păcătoși, netrebniți și plini de răutate; iar Tu ești izvorul vieții și al milostivirii. Nu ne lăsa, Doamne! Nu trece rugăciunea noastră a păcătoșilor, nici ne răsplăți nouă după nelegiuirile noastre, ci pentru că nu suntem vrednici a câștiga milostivirea prin sângea cea de toate zilele, dăruiește-ne-o Tu că un îndurat mult-Milostiv.**

**Doamne, pentru rugăciunile Cuvioasei Maicii noastre Parascheva, dăruiește-ne nouă sănătate și viață ferită de toată răutatea și ne întărește cu Duhul Tău cel stăpânitor, ca din adâncul inimilor, cu bucurie să slăvim preasfânt numele Tău în veci. Amin.**

(din Acatistul Cuvioasei Maicii noastre Parascheva)

celor săraci. Silită la căsătorie, ea fuge în noaptea nunții împărțind averea la săraci și eliberând pe toți robii, merge în Constantinopol și apoi la Mănăstirea Heracleoa Pontului, petrecând în posturi aspre și rugăciuni stăruitoare.

Marea dragoste pentru Iisus i-a îndreptat pașii spre Ierusalim unde s-a închinat la mormântul lui Iisus și la Peștera din Betleemul Iudeii, mergând apoi în Valea Iordanului, unde s-a nevoit, ca și Maria Egipteanca, ani de zile în post și rugăciune și unde ar fi dorit să rămână până la sfârșitul vieții. Un înger al Domnului, însă, arătându-i-se, i-a zis: Să lași pustii și să te întorci în patria ta, că acolo îți se

cuvine să-ți dai trupul pământului! Așadar, s-a întors de îndată în Epivat și, fără să fie cunoscută de săteni, va slui în biserică în asceză absolută.

Vând doar 25 de ani, pleacă spre Domnul, fiind înmormântată nu departe de Biserica, în apropierea malului mării. După o vreme, sfintele ei moaște au fost descoperite printr-o minune, în urma unui vis în care îngerul i-a poruncit preotului bisericii să îndepărteze de lângă trupul Sfintei Parascheva un mort așezat în apropiere. Umblând în mormânt au aflat trupul Sfintei Parascheva întreg, plin de miresme și izvorător de mir, prin care se făceau vindecări tuturor celor care se apropiau cu credință de sfintele moaște. Acesta este motivul pentru care Țarul Asan I al Imperiului româno-bulgar, care domnea alături de fratele său Petru, a luat sfintele moaște și le-a așezat la Târnovo, capitala Imperiului, unde au stat 150 de ani întru mare cinstire.

În anul 1393, turcii distrug Imperiul româno-bulgar și sfintele moaște ale Cuvioasei Parascheva vor fi duse la Belgrad, unde au stat până în anul 1521 când s-au întors din nou la Constantinopol, din cauza turcilor cuceritori, stând încă 120 de ani, făcând minuni și aducând bucurie tuturor creștinilor din Balcanii cotoptiți de Păgânătate.

De aici, cu mare cinste și credință, la 14 octombrie 1641, au fost aduse în Moldova unde se află și unde cu evlavie, creștinii români de pretutindeni și din alte părți ale lumii vin să se închine, făcând prin darul lui Dumnezeu un noian de minuni. În România este mult cinstită, chiar înainte de a veni la Iași în 1641. Iată, că în secolul XIV, la Rășinari, lângă Sibiu, s-a zidit o biserică cu hramul Sfânta Parascheva, iar la Roman – Neamț, în secolul XV, o biserică cu hramul Sfânta Vineri, așa cum se mai numește Sfânta Parascheva la noi. Păstorind și județul Teleormanului, am constatat că sunt foarte multe biserici închinare Sfintei Parascheva și Sfintei Filoteea.

Așa se explică faptul că Mircea cel Bătrân a luat de la Târnovo pe cele două sfinte: Parascheva și Filoteea, în anul 1393, când a fost cotoptit de turci, și au fost aduse împreună în Țara Românească, unde au stat o vreme, Sfânta Parascheva fiind dusă apoi la Belgrad, iar Sfânta Filoteea, la Curtea de Argeș. Pictorii, cu bună știință, pictează în biserici pe cele două sfinte: Parascheva și Filoteea alături, noi bucurându-ne și rugându-le să ne ocrotească cu darurile lor de la Dumnezeu. Așadar, împreună cu Înțeleptul Solomon, vom spune plini de bucuria credinței: Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu... Dreptii în veci vor fi vii și sufletul lor nemuritor! (Înțelepciunea lui Solomon III, I; IV, 7,15).

Doamne, Iisuse Hristoase, Îți mulțumim pentru bucuria făcută nouă prin Sfinții Tăi!

*F. Calinovic Argeș*

Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului

În umbră, în Lege și în Scriptură (LI)

# Taina Sinagogii arătată în chipul casei năpădită de lepră.

Chiar și istoria căderii Sinagogii iudeilor în neascultare a arătat-o Dumnezeu prin Moise, căruia îi dezvăluie ghicitoria ritualului curățirii casei năpădite de lepră: *Și a grăit Domnul către Moise și Aaron, zicând: Când veți intra în pământul canaaneilor pe care îl voi da vouă spre moștenire și voi da vreo atingere a leprei în casele pământului dobândit de voi; va veni stăpânul casei și va vesti preotului zicând: S-a arătat mie semn în casă. Preotul va porunci să se golească casa înainte de a intra el ca să vadă semnul, ca să nu se facă necurate toate câte sunt în casă. Și după aceea va intra preotul să vadă casa și va privi semnul. Și de va afla vreun semn în pereții casei, pete verzi sau roșiatice, și ele vor fi pătrunse în pereți, preotul ieșind la ușa casei, va goli preotul casa șapte zile. Și va veni preotul iarăși în ziua a șaptea și va privi casa. Și de va vedea că s-a lăit semnul în pereții casei, va porunci să se scoată pietrele în care este semnul și le vor arunca pe ele afară din cetate, în loc necurat. Și vor răzuca casa înlăuntru de jur împrejur și vor vărsa praful răzuit afară de cetate în loc necurat. Și vor lua alte pietre răzuite și le vor pune în locul pietrelor scoase și vor lua altă umă și vor lipi casa. Iar de se va ivi iarăși vreun semn și va apărea în casă și după ce au lipit-o, va intra preotul și va vedea de s-a lăit iarăși semnul în casă, arătând dovadă despre o lepră stăruitoare în casă, declarând-o necurată. Deci vor dărma casa și vor scoate lemnele ei și pietrele ei și toată huma casei și le vor duce în afara cetății, în loc necurat.*

Iar dacă venind preotul va vedea că semnul nu se mai lătește în casă, va curăți casa luând două păsări curate, lemn de cedru împletit cu fir roșu și isop, aducând jertfa cum s-a arătat pentru cazul leprosului. Și se va curăți casa cu toate acelea, iar pasărea vie va fi slobozită afară de cetate, în câmp, și se va fi făcut ispășire pentru casă și va fi ea curată (Levitic 14).

**a. Casa leprozată- o analogie extinsă de la starea omului căzut la starea decadentă a Sinagogii.**

Când vrea să zugrăvească starea omului căzut, dumnezeiasca Scriptură prezintă chipul sau folosește chipul sau întrebuintează

imaginea leprosului. Iar atunci când vrea să arate o astfel de stare, fie a unui neam, fie a unei cetăți sau a unei țări, folosește chipul casei leprozate.

Așa se face mai ales în acest text din Levitic, de unde vom desluși ghicitoria despre coruperea Sinagogii iudeilor.

**b. Simbolistica ritualului curățirii casei.**

Cerința prin Lege era ca, la apariția unei plăgi pe peretele casei, să se anunțe degrab preotul. *Fața celui ce anunță boala o poartă ceata sfinților prooroci, care au vestit de-a lungul timpului Preotului cel Mare, adică lui Dumnezeu, patimile nebunești ale iudeilor. În plângerile profetilor identificăm anunțarea leprei de care s-a îmbolnăvit casa lui Israel.*

Preotul care reprezintă Persoana lui Dumnezeu, *golește*, la un moment dat, *casa pentru șapte zile*. Căci supărându-Se Dumnezeu, i-a trimis pe fiii lui Israel în *robia babilonică* pentru *șaptezeci de ani*, socotind o zi ritualic echivalentul a zece ani, după indicația proorocului Iezechiel: *Ți-am pus pie țuia ca un an (Iezechiel 4, 6).*

Revenirea preotului în ziua a șaptea nu trebuie înțeleasă altfel decât ca întoarcerea lui Dumnezeu la popor, mulțumită iubirii Sale de oameni. Constatarea întinderii petei în pereții casei duce la *ponuca scoaterii pietrelor pătate*. Căci după iertarea vinei pentru păcatele trecute, cercetând iar Sinagoga iudeilor, Dumnezeu Care știe toate, văzând că nu este cu totul eliberată de lepra răutății, își arată mânia numai împotriva aceluia care are fost cauza pătimirii ei. Și prin numirea de pietre, indicăm doar unele părți ale „casei” neamului, care sunt *regii din anumite timpuri* care au strămbat credința poporului, precum și unii *prooroci mincinoși*.

*Aducerea altor pietre curate* în locul celor scoase și aruncate la loc necurat, se referă la unii care au întărit din nou casa lui Israel, regi, prooroci, drepti bineplăcuți în virtute.

Observăm că se alege folosirea cuvântului *ungerea casei cu umă* în loc de lipire. Aceasta în ideea îngrijirii vechilor rani de către prooroci, care aveau să ungi cu cuvinte tămăduitoare pe cei ce păcătuiseră.

După epuizarea tuturor modalităților de vindecare, ce n-au folosit la nimic în cazul casei lui Israel, *intră ultima dată preotul care cercetează. Aceasta înseamnă că a intrat în lume cu trupul Unul-Născut, când s-a făcut om. Dar aflând stricăciunea înaintată a Sinagogii, poruncește să fie surpată și dată la loc necurat. Înșuși Mântuitorul profetește aceasta, referindu-se la templul lor: *Vedeți toate acestea? Amin zic vouă: nu va rămâne piatră pe piatră, care nu se va surpa (Matei 24, 2).**

*Tot cel ce va intra sau va mânca sau va dormi în casa golită, necurat va fi. Se arată clar că tot cel ce se alipește de iudei în oarecare fel cugetând aceleași, este declarat, încă din Lege, părtaș la necurăția aceluia!*

**c. Profetia ritualică a curățirii casei lui Israel.**

Însă nimeni, nici leprosul chiar, prin firea rânduielii dumnezeiești, nu e cu putință să cadă într-o păgubire totală de bine, nici nu poate ajunge într-o răutate și înjustime deplină, întrucât Dumnezeu așteaptă îndelung întoarcerea la pocăință. De aceea *Leviticul* și în cazul casei leprozate lasă loc de bine, prezentând pe preot și în situația constatării vindecării aceleia. Adică se vestește că, după surprerea Sinagogii necurate, casa lui Israel va rămâne timp îndelungat în această stare *până ce va intra plinătatea neamurilor*, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel (Romani 11, 25). Abia atunci se va milui de către Hristos. Și cercetând-o iarăși Dumnezeu o va aduce la dreptate în vremea restriștei celei de pe urmă a lui antihrist (Miheia 4, 6; Osea 3, 4-5).

Dar întoarcerea lui Israel la dreapta credință nu poate ocoli, ci implică recunoașterea și împărțirea deplină de Taina și Jertfa lui Hristos, din moment ce ritualul *Leviticului* arată că declararea casei drept curată nu se face altfel decât identic prin același rit al curățirii leprosului și anume: aducerea celor două păsări vie, curate, lemnul de cedru împletit cu fir roșu și isop, elemente care în modul sacrificării vădesc în ghicitoria întreaga Patimă mântuitoare a lui Hristos și curățirea prin Sfântul Șau Botez, după cum s-a deslușit în episodul trecut.

**Prof. Andrei CĂNUȚĂ**

**Moliftelnicul tăcut**

## „Dacă este cineva bolnav dintre voi să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el...” Pericopele apostolice de la Taina Sfântului Maslu

La Taina Sfântului Maslu sunt șapte pericope apostolice, șapte pericope evanghelice și șapte rugăcuni, remarcând totodată faptul că rugăciunea „Părinte Sfinte, doctorul sufletelor și al trupurilor...”, se rostește tot de șapte ori, după fiecare apostol, evanghelie și rugăciune. Cele șapte pericope din Apostol încep cu cea din Epistola Sfântului Apostol Iacov (capitolul 5, 10-16), unde se vorbește de puterea vindecătoare a rugăciunii în cadrul Maslului: „Dacă este cineva bolnav dintre voi să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, întru numele Domnului” sau „dacă este vreunul în suferință să se roage”. Dealtfel, ca o notă generală, subliniem că toate *Apostolele* vorbesc despre răbdarea în suferință și nădejdea vindecării, pe care trebuie să o nutrească cel bolnav. Sau, fie vorbesc despre darul tămăduirilor dat de Dumnezeu sfinților Săi slujitori, fie despre puterea și efectele minunate ale rugăciunii făcute pentru creștinul bolnav. Toate celelalte șase epistole sunt de la Sfântul Apostol Pavel. Astfel, Apostolul al II-lea este din Epistola către Romani (15; 1-7), în care suntem îndemnați „să purtăm slăbiciunile celor neputincioși și să nu căutăm plăcerea noastră”, „să avem răbdare și nădejde” spre „a gândi la fel unii pentru alții” deoarece numai

asa ne putem primi sufletește „unii pe alții”.

Al III-lea Apostol este ales din Epistola întâi către Corinteni capitolul 12 (27-31) și celebrul capitol 13 (1-8). Este momentul slujbei în care ni se amintește că fără experiența dragostei nu putem să avem putere în rugăciunea pentru vindecarea celor bolnavi. Aceasta pentru că *dragostea îndelung răbdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmăște, nu se laudă, nu se trufăște. Dragostea nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândește răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le răbdă. Dragostea nu cade niciodată. Și nu întâmplător, acum, în inima slujbei, ne sunt aduse înainte aceste cuvinte neegalate despre forța, trānicia și necesitatea dragostei: ca să putem și noi să trăim la intensitatea maximă durerea și rugăciunea pentru tămăduirea fratelui aflat în suferință.*

Al IV-lea Apostol este ales din cea de a doua epistolă către Corinteni, capitolul 6, versetele 16-18 și primul verset din următorul capitol. Aici ni se aduce aminte că suntem «templu al Dumnezeului celui viu» și că nu este permis să ne atingem de nimic necurat, «curățindu-ne de toată întinarea trupului și a



duhului, desăvârșind sfințenia în frica lui Dumnezeu ».

Apostolul cu numărul cinci este rânduit a se citi din aceeași pericopă de mai sus, dar din

capitolul 1, versetele 8-11. Pasajul ales este deosebit de sugetiv în ceea ce privește valoarea rugăciunea pentru alții, așa cum a fost și cazul în care Pavel s-a aflat în mare dificultate în Asia și de unde «nu mai nădăjduia să scape dacă nu și-ar fi pus nădejdea în Dumnezeu» și dacă nu ar fi fost ajutat de rugăciunea corintenilor pentru el și oamenii lui aflați în primejdie de moarte. Penultimul Apostol este din Epistola către Galateni (5 ; 22-26 și 6 ; 1-2). Acum ne sunt reamintite roadele Duhului Sfânt : *Iar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția. Se face apel la cât este de necesar să umblăm ca „cei duhovnicești” căci numai așa putem să ne purtăm sarcina unii altora, împlinind legea lui Hristos.*

Ultimul Apostol este rânduit a se citi din Epistola către Tesaloniceni (5; 14-23). Din nou ni se vorbește despre răbdare, de rugăciunea neîncetată, de a nu răsplăni niciodată răul cu rău și de a urma pururi cele bune unii față de alții. Totodată apostolul ne amintește *să dăm mulțumire lui Dumnezeu pentru toate, ca să rămănem în voia Lui, fiind îndemnați să nu stingem niciodată Duhul. Așadar, se vede cât de important este să ne îmbrăcăm în „hainele luminii” și cu multimea virtuților pentru a face față la o asemenea slujbă în care suntem chemați să dăm dovadă de altruismul cel mai înalt, învesmântat de puterile cele duhovnicești ale harului lui Dumnezeu, Cel Care este adevărul „doctor al sufletelor și al trupurilor noastre”.*

**Preot Florin IORDACHE**

## Colegiul de redacție

FONDATOR:

† Înalt Preasfințitul Arhiepiscop CALINIC al Argeșului și Muscelului

Adresa: Strada Tepeș Vodă nr. 17 Tel/Fax: 0248/217629

e-mail: argesulortodox@yahoo.com Săptămânal tipărit de cotidianul ARGESUL

Editor:

Preot Daniel Gligore  
- consilier cultural

Redactor șef:

Diacon Prof. Cornel Dragoș

Art designer: ing. Bogdan Ciocfiran

Redacția:

preot Napoleon Dabu (secretar de redacție),  
preot Florin Iordache,  
diacon prof. Gabriel Fîruță,  
asist. univ. drd. Gabriela Saffa.

Colaboratori:

prof. Alexandru Brichius, Andrei Cănuță,  
diacon Roberto-Cristian Vișan, Laurentiu Dumitru, Roxana Dragoș, Raluca Nicula,  
Amalia Cornățeanu, Amalia Constantinescu,  
Eduard Tomaziu, Iuliana Popa.

Responsabilitatea fiecărui articol publicat îi revine autorului

ISSN: 1583-2643



# Tentația legalizării păcatului Consumul de droguri și prostituția vor fi dezincriminate?

Vremurile pe care le trăim sunt tulburi. Criza materială naște se pare peste tot în lume și o criză spirituală, deși eșecul materialismului ar fi trebuit să declanșeze mai multe reflecții cu privire la adevăratul sens al vieții umane. Deosebit de alarmată este sănătatea sufletească și trupească a generației tinere dar și a celor care în numele grijii față de tineri emit „soluții” care adâncesc problemele în loc să le rezolve. Diluarea principiilor morale în societate, condițiile sociale dificile și multe altele au făcut ca o grea povară asupra sufletelor fragile. Păriții multor copii abuzează de băutura, deseori se întâlnesc mame alcoolice. Vârsta la care începe fumatul a coborât până la limita de 10 ani la băieți și 12 ani la fete. Efectele drogurilor zilnice, cafeaua și tutunul, considerate ca având cel mai „blând efect” sunt evidente. Violențele și crimele pe fondul consumului de alcool îngroșă statisticile oficiale zi de zi. Cu toate acestea se încearcă cu tot dinadinsul să se inducă ideea că dezincriminarea altor droguri „ușoare” va rezolva problemele legate de consumul de droguri interzis.

Comisia Pentru Analiza Riscurilor Sociale și Demografice a publicat recent un raport, sub titlul: „Riscuri și încheiați sociale în România”. Raportul în cauză face o radiografie a situației sociale din România, oferind însă soluții inacceptabile pentru valorile moral-religioase creștine. Astfel la pagina 226 raportul prezintă riscurile și efectele nocive ale drogurilor, statistici, căile de intrare a drogului în țară, măsurile de combatere a consumului de drog, alcool și tutun etc. La pagina 234 se oferă „soluții” și recomandări pentru soluționarea efectelor nocive ale drogurilor, printre care și următoarele: „dezincriminarea consumului de droguri (nu a traficului!) pentru a aduce la «suprafață» consumatorii. Recent s-au deschis în multe orașe ale țării (Brașov, Bacău, Galați, Hunedoara, Brăila, Iași, București) magazine care vând produse etnobotanice ce au același efect ca drogurile ilegale ușoare și efectele lor sociale nu par a fi vizibile. Consumul de droguri trebuie descurajat dar cu diferențele de rigoare între drogurile ușoare și drogurile tari, în special cele injectabile precum heroina care au efecte negative devastatoare. Incriminarea consumului produce efecte secundare grave precum refolosirea seringilor care conduce la transmiterea unor boli grave”.

Iată cum în numele protecției omului se propun soluții care de fapt pot dubla numărul de consumatori și chiar de dependenți. Ceea ce uită să precizeze membrii comisiei este faptul că numărul de internări în spitalele din orașele mai sus amintite a crescut simțitor tocmai din cauza pacienților care cumpăraseră legal

substanțe „etnobotanice”. Probabil că prin efecte vizibile se înțelege decesul persoanelor respective. Comisia nu pare a fi capabilă să facă diferența între drogurile de risc ușor (cafea, tutun), droguri de risc mediu (marijuana, opiumul etc.) și cele de mare risc (cocaină, heroină, droguri de sinteză etc.). Drogurile „tari” extrem de periculoase pentru persoana umană nu sunt doar cele injectabile, așa cum greșit încearcă să acrediteze comisia, ci și cele de sinteză cum este ecstasy sau amfetaminele care au aceleași efecte negative devastatoare. În document urmează o contradicție flagrantă, anume că „incriminarea consumului produce efecte secundare grave precum refolosirea seringilor care conduce la transmiterea unor boli grave”, ori comisia dorește accesul legal la droguri neinjectabile, pe cele injectabile considerându-le ca având „efecte negative devastatoare”. Mai mult decât atât dezincriminarea consumului nu va aduce o mentalitate mai bună în rândul consumatorilor de drog astfel încât să nu mai reutilizeze seringile. Din toate cele redate putem vedea că o înțelegere necreștină a fenomenului, aduce soluții nepotrivite și extrem de periculoase pe termen lung. S-a dovedit în cursul istoriei că pentru stăvilirea efectelor răului asupra umanității, nu concesiile au fost soluțiile ci măsurile ferme și buna organizare. De asemenea se uită faptul că există un anumit procent de consumatori care după ce încearcă drogurile de risc mediu, aleg după o vreme pe cele „tari” sfârșind iremediabil în dependență.

Soluțiile sunt așadar întărirea centrelor de dezintoxicare, suplimentarea numărului celor care veghează la stoparea traficului și comercializării mai ales că din cei 28.000 de consumatori de droguri identificați 24.000 sunt în București. În acest sens Biserica a organizat în mai multe locații centre sociale de asistență pentru toxicomani. Ele nu sunt însă suficiente deoarece numărul dependenților crește, cu toate că accesul la drog este încă ilegal. Dispariția incriminării consumului de drog pare să aibă doar un aspect comercial, scopul urmărit fiind acela de a impozita o parte din veniturile obținute pe această cale. Poate justifică o astfel de decizie, care face pe plac câtorva mii, dar oripilează milioane?

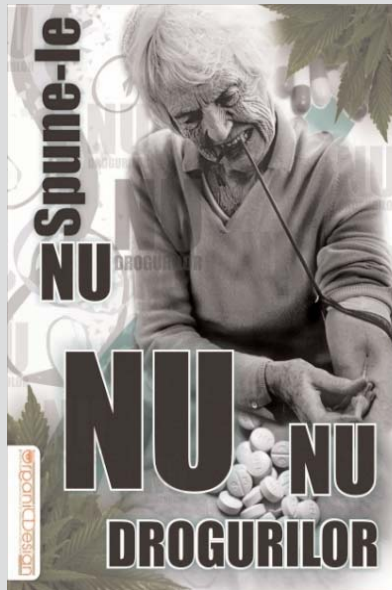
Raportul comisiei abordează și problema prostituției. Astfel la pagina 246 membrii comisiei sugerează faptul că incriminarea prostituției le expune pe practicante la raidurile poliției. Raportul conține apoi contradicții deoarece arată inițial că majoritatea folosesc mijloace de protecție, apoi propune legalizarea

pentru a opri răspândirea bolilor. Justifică apoi legalizarea prin numărul mare de practicante, cu toate că inițial se vorbește de aproximativ 30.000 de persoane. Din nou intervine cuvântul comercial, lucru care sugerează din nou, o grijă mai degrabă financiară, decât una socială sau medicală față de aceste persoane. „Amenintarea” comisiei este că în lipsa legalizării autoritățile publice vor trebui să-și asume consecințele acestui fenomen social ca: bolile transmisibile sexual (inclusiv HIV), abandonul copiilor la naștere, excluderea socială a practicantelor inclusiv de la serviciile

irremediabil sănătatea sufletească și fizică. Mai presus de toate, ierarhii Sfântului Sinod manifestă îngrijorare față de pericolul legalizării prostituției, prin care se subminează unitatea și demnitatea familiei ca teme principale al societății”. De aceea trebuie să fim foarte atenți atunci când discutăm despre asemenea fapte și despre consecințele lor, de fiecare dată foarte grave”. Eroarea de judecată vine însă din faptul că nu numărul celor care săvârșesc astfel de fapte constituie un criteriu pentru legalizare, deoarece după același principiu ar trebui legalizat furtul sau tâlhăria sau crima. Din fericire există încă numeroși membri ai Bisericii care conștientizează pericolul unui astfel de demers. Președintele Colegiului Medicilor din România (CMR), Vasile Astarăstoae, s-a declarat extrem de uimit de noile propuneri: „Personal, cred că a tolera, adică a nu pedepsi infracțiuni grave cum sunt prostituția și incestul, reprezintă o nouă formă de sclavie- cea sexuală- în care femeia nu mai este o ființă umană, ci un obiect care poate fi vândut sau cumpărat. Putem spune chiar că mesajul este acela că a-ți vinde corpul este ceva firesc. Totodată, să nu uităm că sunt încălcate drepturile omului, care devine o marfă, în condițiile în care legea permite tranzaționarea trupului femeii, fie că femeia se vinde singură sau prin intermediari. Cu alte cuvinte, ar însemna ca traficul de carne vie să devină legitim, legal și moral, ceea ce nu înseamnă că acest lucru este și normal să se întâmple. Președintele Comisiei juridice din Senat a declarat că prostituția reprezintă un flagel, iar împotriva unui flagel trebuie să lupti cu mai multe mijloace socio- economice, cât și penale. „Societatea românească nu este pregătită pentru așa ceva și nici religia ortodoxă nu consideră o virtute prostituția. Trebuie revăzut acest tertip. Toate documentele UE și cele de la Comisia pentru Drepturile Omului condamnă prostituția. Unele țări europene se gândesc să o «scoată» în afara legii, însă noi suntem mai întârziți și vrem s-o legalizăm”.

Este de datoria noastră ca să luăm atitudine în fața unor astfel de demersuri, care în aparență nu slăbesc cu nimic structura socială deoarece se referă numai la „libertățile individuale”. Slăbirea unei comunități se poate face însă numai cu un singur exemplu negativ, dacă ne gândim la modul în care trata acest flagel Sfântul Apostol Pavel, când înfiera faptele incestuosului din Corint. A tolera sau ignora astfel de păcate înseamnă a nesocoti învățăturile dumnezeiești primite prin dragostea și jertfa Mântuitorului Hristos.

**Diacon Prof. Roberto Cristian VIȘAN**



sociale și medicale. Cu alte cuvinte este mai ușor să renunțăm la lupta cu imoralitatea și implicit cu păcatul decât să găsim soluții specifice unor astfel de probleme.

Din perspectiva Bisericii Ortodoxe, legalizarea prostituției nu are doar un caracter anticreștin, ci și unul antiuman, prin transformarea unor persoane în obiecte de satisfacere a plăcerilor. Departate de a contribui la sănătatea populației, legiferarea prostituției favorizează, într-o formă mai subtilă, dar nu mai puțin dăunătoare, proliferarea diferitelor boli, în special SIDA. Acolo unde prostituția îmbracă haina respectabilă a legalității, infractionalitatea crește, prostituția ilegală nu dispăre, iar persoanelor, în special femei, prinse în drama bordelurilor, li se afectează

Dumnezeu transcede spre infinit sfera noastră de cunoaștere, faza teologiei catafatică trebuie depășită prin contrazicere și completare, în scopul aprofundării progresive a Tainei. Conceptele gândirii umane sunt prea înguste pentru a cuprinde infinitul Ființei divine, astfel că se ajunge la gândirea antinomică și paradoxală specifică dogmelor credinței.

Pe de altă parte, se pune întrebarea dacă există apofatism și în știință.

Pentru cercetătorul din secolul XIX întrebarea ar fi primit un răspuns negativ, dar transformările produse astăzi în cadrul științei (mai ales în fizica cuantică) demonstrează că judecățile antinomice sunt prezente și în cadrul ei. Astfel, lumina este considerată simultan și undă și particulă, iar despre univers se afirmă simultan că este finit și fără limite.

Deci știința se confruntă cu aceeași problemă impusă

oricărei cunoașteri, aceea a incapacității gândirii finite de a exprima taina realității infinite. În acest context logica binară științifică de tipul *da sau nu* trebuie înlocuită cu o logică a *terțului inclus*, în care sunt acceptate ambele afirmații într-o adevărată sinteză sau unitate a contrariilor. Pe de altă parte, fizicianul Basarab Nicolescu propune o viziune „a pluralității nivelurilor de realitate”, care prezintă universul ca pe o structură ierarhizată pe un număr indefinit de niveluri, deci o viziune multistratificată. Așa cum arăta și fizicianul Jean Kovalevsky, știința conține afirmații antinomice și paradoxale, care se regăsesc, pe altă treaptă, și în cadrul credinței creștine. În infinitatea care ne înconjoară în toate direcțiile, omul poate raționaliza doar o mică parte specifică cunoașterii sale, restul rămânând a fi stăpânit de Taină...

**Prof. Alexandru BRICHIUS**

## Se poate vorbi de apofatism în cadrul cunoașterii științifice?

Alături de teologia catafatică bazată pe afirmație, se știe că există și calea apofatică. Această modalitate de exprimare a misterului divin arată că toate afirmațiile noastre despre Dumnezeu sunt insuficiente. Odată ce

Praznic

# Sfântul diacon Filip „evangelistul”

Unul dintre „cei șapte bărbați cu nume bun”, aleși slujitori ca primii diaconi ai Bisericii din Ierusalim a fost Sfântul Filip, cinstit pe 11 octombrie. El este cunoscut și ca „evangelistul”, deosebindu-se de Sfântul Apostol Filip, cel ales între cei doisprezece chiar de Hristos, al doilea Apostol al neamului nostru (sărbătorit pe 14 noiembrie).

În reuniunile liturgice ale comunității primare, principalele îndelungate ale Sfinților Apostoli erau rostirea rugăciunilor, frângerea pâinii (liturgia) și catecheza. Desemnarea celor șapte (Faptele Apostolilor 6, 2-6) s-a bazat pe imperativul ajutorului și al slujirii, deoarece Apostolii cu greu făceau față în propovăduire și slujire la apele creștine.

## „Murmurele eleniștilor împotriva evreilor”

Evrei din afara Palestinei, de cultură și limbă greacă, cu sinagogă aparte în Ierusalim (în care se folosea chiar limba lui Homer), eleniștii cărteau împotriva evreilor pentru că, în slujirea zilnică, văduvele lor erau trecute cu vederea.

Fată de această nemulțumire, cei doisprezece Apostoli, rugându-se, au hotărât să-și pună mâinile peste cei șapte plini de Duhul Sfânt. Ca diacon hirotonit de ucenicii Mântuitorului, Filip avea dreptul de a boteza, dar nu și puterea de a transmite Duh Sfânt. Și în practica de astăzi a Bisericii, un diacon (sau chiar un simplu mirean) poate săvârși botezul în împrejurări de forță majoră, însă Taina Mirungerii, prin care i se împărtășesc darurile Sfântului Duh, este oficiată numai de episcop și de preot.



## Misiunile lui Filip în Samaria și Gaza

Deși Hristos câștigase deja câțiva convertiți printre samarinenii (Ioan 4, 40-41), îndemnul Sale de după Înviere de a da mărturie și în Samaria (Fapte 1, 8) par să fi fost urmate de diaconul Filip, după martiriul Sfântului Arhiandronic Ștefan, odată cu izbucnirea unei mari prigoane împotriva creștinilor. Aflând despre activitatea plină de roade a lui Filip printre samarinenii, Biserica mamă din Ierusalim „a trimis la ei pe Petru și pe Ioan, care, coborând, s-au rugat pentru ei ca să primească Duhul Sfânt” (Fapte 8, 14-15). Același cronicar sfânt Luca relatase neașteptatul îndemn al Apostolului Ioan de a se coborî foc din cer asupra acelor samarinenii (Luca 9, 52-54). De data aceasta, ca urmare a misiunii Sfântului Filip, lui Ioan i se poruncește să cheme asupra samarinenilor sfințele flăcări ale transfigurării, adevărul toc din cer. Împreună cu Sfântul Petru, „și-au pus mâinile pe ei”, ne spune Luca, „și ei au primit Duhul Sfânt” (Fapte 8, 25).

Astfel Cincizecimea evreilor din Fapte 2 se continuă cu cea a samarinenilor din Fapte 8, care, la rândul ei, este urmată de cea a păgânilor din Fapte 10, dezvoltări esențiale în misiunea Bisericii primare.

Între timp, diaconul Filip este călăuzit de Duhul Sfânt printr-un înger să se întâlnească pe drumul de coastă din apropierea Gazei cu un pelerin etiopian, de fapt un nubian din populația care viețuiea între Aswan și Khartoum, în Egiptul de Sus și Sudan. Acest dragător al vistieriei în slujba reginei mame Candachia se întorcea de la Ierusalim, unde fusese șef închinare (Fapte 8, 27-29). Apropiindu-se de căruța pelerinului, Filip l-a auzit pe acesta citind din Cartea lui Isaia (în antichitate, cititul ca exercițiu auditiv era foarte prețuit și normal). Sfântul diacon interpretează textul din marele profet Isaia în lumina Evangheliei creștine și, într-una dintre cele mai rapide conversații consemnate, îl aduce pe famenul etiopian la Botezul credinței (Fapte 8, 30-39). Este semnificativ că această convorbire are loc aproape de Gaza, o veche capitală a filistenilor, arătând ca un simbol al reconcilierii creștine cu acei invadatori cu care s-au confruntat pentru dobândirea Țării Sfinte cu mai bine de o mie de ani în urmă.

## Filip Apostolul și Filip evangelistul

După convertirea slujitorului reginei Candachia, Sfântul Filip diaconul va merge spre miazănoapte de a-lungul coastei, binevestind prin toate cetățile, până ce a sosit în Cezareea Palestinei, localitatea natală, unde, mai târziu, îl va găzdui chiar pe Evangelistul Luca, cel care amintește de cele patru fiice fecioare ale lui Filip, înzestrate cu darul profeției (Fapte 21, 8; 9).

Scritorul bisericesc Papias, episcop al Hierapolei și ucenic al Sfântului Apostol Ioan, citat de Eusebiu de Cezareea în „Istoria bisericească”, afirma că „apostolul Filip” și fiicele sale au trăit la Hierapolis, unde s-ar afla și mormintele lor. Aici, istoricul Eusebiu face o confuzie între Apostolul Filip din ceata celor doisprezece, însoțit de multe ori de sora sa Miriam și ucis prin spânzurare la Hierapolis, și diaconul cu același nume dimpreună cu cele patru fiice profetese.

Din Sinaxarul Bisericii Ortodoxe se cunoaște că după multă trudă în slujba lui Hristos, Sfântul Filip diaconul și evangelistul a fost sfințit episcop de către Sfinții Apostoli, după care a propovăduit cuvântul adevărului ca arhipăstor al Traliei, în Asia Mică, ostenindu-se până la adânci bătrâneți și aducând la credința în Hristos multe suflete însetate, ca și cele ale samarinenilor, sau precum cel al enucului etiopian de pe cale.

Diacon prof. Cornel DRAGOȘ

## -Interviuri cu trecutul -

# Diaconul Dumitru Gligăneanu (n. -19 oct. 1902 - d. 31. dec. 1981) și Corala Catedralei Arhiepiscopale din Curtea de Argeș

Adevărat centru de păstrare și promovare a culturii muzicale milenare, încărcat cu o bogată tradiție și un inconfundabil folclor, original, transmis din generație în generație, zona Argeș-Muscel, ne-a lăsat o bogată și totodată importantă moștenire. Această moștenire este reprezentată de valoroasa mișcare corală de pe aceste binecuvântate plaiuri, primele colective de acest gen fiind întâlnite încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Chiar dacă momentan nu deținem dovezi certe asupra existenței unei activități corale dinainte de a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în mod negresit această mișcare corală își va fi avut rădăcina cu mult timp înainte.

În primele decenii ale secolului al XX-lea sub încercarea grelei perioade interbelice, în mod paradoxal zicalei „când armele bat muzele tac”, mișcarea corală argeșeană a cunoscut o bogată creștere, amplificându-se după cel de-al doilea război mondial, având o pondere mai mare în rândul așezămintelor rurale.

Coralele sunau deosebit, mai ales cele țărănești, după cum ne mărturisesc astăzi cei ce se bucurau să audă așa ceva la acele momente de frumoasă amintire, foști coriști și alți iubitori de muzică corală. Deasemenea, varietatea costumelor populare, ce învesmântau formațiile, aveau darul de a scoate în evidență bogata gamă cromatică a unui port autentic de o frumusețe inefabilă, iar maramele de borangic specifice zonei argeșene, ce împodobeau capul femeilor, dădeau o notă distinctă, de rafinată eleganță.

Pentru toate acestea deținem cele mai frumoase sentimente și totodată dragoste fierbinte pentru întreaga jertfă și creație a acestui popor de-a-lungul a secole de sudare, făcându-ne mândri de locul în care am văzut lumina zilei și totodată prin această nemărginită dragoste motivându-ne alegerea muziciei ca mod de viețuire și ghid al sufletului către sânul Dumnezeuului Celui viu.

În spațiul Argeș-Muscel au activat, și încă cu dragoste viețuiesc, o seamă de formații corale valoroase, dintre care amintim: *corala din Domesti, Topoloveni, Călinesți, Leordeni, Galesu, Buștea de Jos, Dobrești, Musătești, Malu cu Flori, Priboieni*, precum și cele orașenești: *corala bărbătească „D. G. Kiriac”, cele camerale ca „Ars Nova” și „Clasic” din Pitești, ale Caselor de Cultură din Câmpulung Muscel și Curtea de Argeș, deosebitele corale proești, coralele bisericilor domnești și chiriarhale*, neuitând a pomeni și pe cele cu temporară viețuire, însă la fel de vestite, ale marilor întreprinderi de autoturism ca „ARO”, și „Dacia”, „Combinatul Petrochimic”, toate formând numeroasa familie a mișcării corale din acest teritoriu binecuvântat de Dumnezeu.

Dintre valoroșii maeștrii, care s-au jertfit în acest vestit spațiu de tradiție muzicală, în secolele XIX și XX, amintim pe diaconul **Teodor Băjenaru** (1853-1931), arhiandronicul **George Gibescu** (1861-1942), profesorul protopsalt **Ioan Zmeu** (1860-1922), profesorul protopsalt **Chiril Popescu** (1897-1992), profesorul **Alexandru (Alfons) Popescu** (1912-1978), diaconul **Dumitru Gligăneanu** (1902-1981), profesorul **Emanoil Popescu** (1926-2003), profesorul **Gheorghe (Gelu) Ciuculescu** (1941-2002),

a.ș.m.d.

În cele ce urmează dorim să prezentăm activitatea unei corale a cărei muncă nu a încetat de 85 de ani, de când a fost reînființată de către diaconul profesor **Dumitru Gligăneanu** (1902-2002), aceasta fiind corala Catedralei Episcopale din Curtea de Argeș.

Conform mărturiei arhimandritului octogenar **Clement Haralamb** și a arhimandritului **Iarion Craioveanu** (decedat în anul 2003), fostul stareț al Mănăstirii Curtea de Argeș (1942-1989), *Corală Mănăstirii Curtea de Argeș* a luat ființă în anul 1901. Nu se cunosc prea multe date despre componența inițială a corului, dar din sușele bătrânilor monahi viețuitori (cu privire la povestirile viețuitorilor mai bătrâni, pe care i-au prins în mănăstire), răspunsurile din cadrul serviciului religios de sfințele sărbători, erau date de un grup de bărbați, probabil elevi din cadrul Seminarului Teologic din Curtea de Argeș.

Începând cu anul 1912 la Mănăstirea Curtea de Argeș răspunsurile din cadrul serviciului religios sunt date de un cor particular, alcătuit din 12 bărbați, condus de preotul **Mihail Chiriță**, directorul Seminarului Teologic. Componenta corului este alta de la an la an, membrii corului fiind în majoritate elevi la școala de cântăreți sau la seminar.

În anul 1918, îl găsim ca elev în anul I al Seminarului din Curtea de Argeș, pe **Dumitru Gligăneanu**. Încă din anii de școală își probează deosebitele calități muzicale, fiind sufletul formației corale de la mănăstire, deseori înlocuindu-i pe preoții **M. Chiriță** și **Tudor Ionescu** la repetiții sau la slujbele religioase.

Datele de față au fost culese de la fiul diaconului Dumitru Gligăneanu, **Ioan-Viorel Gligăneanu** care locuind în orașul Curtea de Argeș, a avut ampleabilitatea de a ne acorda un bogat interviu cu privire la viața și activitatea tatălui său. Alte date cu privire la activitatea dirijorală a maestrului Gligăneanu le-am strâns nu cu puțin eforturi; de la coriștii încă în viață (care l-au cunoscut și au cântat sub bagheta reputatului dirijor) și din arhiva Episcopiei Argeșului și Muscelului, dar și din arhiva maestrului me defunct, **Gelu Ciuculescu**, nepotul după mamă al dascălului protopsalt **Chiril Popescu** și bunul prieten al diaconului Dumitru Gligăneanu.

Diaconul **Dumitru Gligăneanu** s-a născut la data de 19 octombrie 1902 în comuna Șerbănești județul Argeș. La absolvirea școlii primare din salul natal, părinții (**Dumitru** și **Maria Gligăneanu**) sunt sfătuiți de învățător să îl îndrume spre cariera protească.

Mănat profund de studiu și de chemarea bisericii urmează Școala de Cântăreți Bisericești și apoi Seminarul Teologic din Curtea de Argeș pe care le absolvă cu note maxime. Încă din timpul participării la cursurile Seminarului Teologic este remarcat de preotul director **Mihail Chiriță** pentru talentul muzical deosebit, fiind pus adeseori să îl înlocuiască pentru a dirija corul seminaristilor.

După absolvirea Seminarului Teologic de la Curtea de Argeș este îndrumat să se înscrie la Facultatea de Teologie din București. Avea o chemare deosebită pentru muzica religioasă psaltică de tradiție bizantină dar și pentru cea corală armonizată, fiind remarcat încă din primii ani de facultate. Pentru a-și putea completa

cunoștințele necesare în acest domeniu urmează concomitent și Conservatorul de Muzică „*Ciprian Porumbescu*” din București unde îi are ca profesori pe **Alfonso Castaldi** (1874-1942), **D.G. Kiriac** (1866-1928) și **Gheorghe Cucu** (1882-1932).

Părinții, având posibilități materiale modeste nu îi pot asigura traiul în București, astfel că pe toată durata cursurilor este bursier și totodată angajat cu jumătate de normă la Casa Corpului Didactic - unde este apreciat ca un deosebit element, conștiincios și muncitor. Este corist în diverse formații corale ale unor foarte cunoscute biserici din București (**Kretzulescu**, **Sf. Spiridon**, **Biserica Albă**, **Biserica Delea Veche**, **Sf. Gheorghe**, ș.a.m.d.), unde acumulează cunoștințele suplimentare necesare unei posibile cariere de dirijor.

Fiind remarcat de profesorul **Alfonso Castaldi** pentru deosebitul talent dirijoral, **Dumitru Gligăneanu** urmează clasa de dirijat a acestui mare maestru, fiind sfătuit de acesta să urmeze cariera dirijorală.

La absolvirea facultății, lui **Dimitrie Gligăneanu** i se oferă un post bine remunerat la Casa Corpului Didactic. Avea de urmat însă o altă profundă chemare.

La propunerea directorului Seminarului Teologic de la curtea de Argeș, **P.S.S. Episcop Grigorie Leu** (1881-1949), D. Gligăneanu este chemat la Curtea de Argeș și hirotonit diacon, calitate în care slujește o scurtă perioadă de timp la Catedrala Episcopală.

Îi este oferit postul de dirijor al coralei Catedralei Episcopale, formată la acea dată din elevii seminaristilor, și implicit funcția de Șef de Serviciu la Cancelaria Sfinței Episcopii a Argeșului, unde activează până la desființarea acesteia în anul 1949.

Este numit profesor de muzică bisericească la Școala de Cântăreți (unde fusese odinioară elev), dar și la Seminarul Teologic, unde activează până la desființarea acestora în anul 1949.

Reorganizează corala Catedralei Episcopale de la Curtea de Argeș, cu elemente și talente noi recrutate dintre seminaristii cu vocație, dar și dintre preoți și mireni, reușind să formeze un cor mixt cu o sonoritate deosebită. Talentul, conștiinciozitatea și exigența care îl caracterizau le-a pus toată viața în slujba Bisericii și a acestei corale adesea până la un mare sacrificiu personal.

Acumulând un vast repertoriu coral, **D. Gligăneanu** interpretează piese corale și concerte religioase, dar și piese aparținând repertoriului patriotic acesteia adeseori având grade ridicate de dificultate în interpretare.

Împreună un stil interpretativ personal coralei dirijate cu o delicatețe ieșită din comunul cotidian interpretând piese compuse de profesorii săi; **Ghe. Cucu**, **N. Lungu**, etc; dar și alți valoroși compozitori, **Gavril Muzicescu**, **Mandicevschi**, **Bortnianschi**, **P.I.Ceikovski** ș.a.

În corala sa cântă și foști colegi de seminar, în persoana **Pr. Petre Ianculescu** (un veritabil tenor), **Pr. Iordan Niculescu** (bas), dar și fostul director al Seminarului Teologic din Curtea de Argeș, în persoana **Pr. Icon. St. Prof. Mihail Chiriță**.

- va urma -

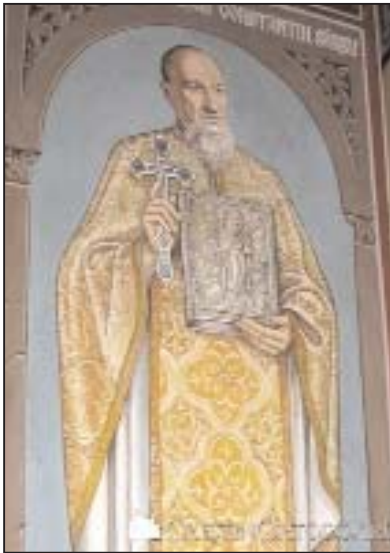
Diacon Drd. Dumitru-Codruț SCURTU



CAMPANIA „DIN TEMNIȚE SPRE SINAXARE“

# Exilații Bărăganului

„În 1951 țărani din Banat, de pe granița cu Iugoslavia, au fost ridicati noaptea, cu forța, de la casele lor și aduși cu pază puternică în Bărăgan, unde au primit un petic de pământ și libertatea de a se descurca cum pot. Ordinul venea de la Moscova, unde politica mareșalului Tito de scoatere a Iugoslaviei de sub influența sovietică producea mari îngrijorări. De aceea trebuiau luate măsuri împotriva tuturor celor suspecți de legături cu titoiștii, primii vizati fiind țărani din satele bănățene de frontieră. Când situația politică externă s-a detensionat, exilaților li s-a îngăduit – începând cu 1955-1956 – să se întoarcă la gospodăriile din Banat. În casele lor de lut și stuf de pe Bărăgan urmau să locuiască deținuții politici, trimiși aici, după ani grei de închisoare, cu domiciliu forțat” (*Fericiți cei prizonieri. Martiri ai temnițelor românești*, Ed. Bonifaciu, București, 2008, pag. 165). Sub arșita Bărăganului și-au continuat mucenicia mai mulți preoți și intelectuali de marcă, printre care Părintele Gheorghe Calciu Dumitreasa, Preotul Constantin Sârbu, preotul Dimitrie Bejan și mulți alții, numai de Dumnezeu știți...



pădurea din apropiere și să dispară. O situație de neînchipuit, fără acoperiș, fără closete, fără nimic altceva decât ceea ce putuseră să ia din casă în momentul când mașinile Securității i-au ridicat și i-au dus în Bărăgan.

Și-au săpat bordeie în pământ, pe care nu au avut cu ce să le acopere. Întindeau saci deasupra, cearceafuri, fiecare ce a avea, fixând colțurile cu bolovani de pământ. Au venit ploile mari, s-au umplut gropile de apă, unii bătrâni și chiar copii au murit înecați. Atunci li s-a dat voie să meargă la o gospodărie de stat să lucreze la canalele de irigații, la vii, la construcția de grajduri, ceea ce a fost o mare binecuvântare, pentru că inginerul-șef le dădea în schimb muncii câte un car de paie de orez, ca să-i

toată această trudă primeai 100 de grame de pâine, 25 de grame de marmeladă și o cafea.

## Preotul și bisericuța dintre răzoare

Exilul în Bărăgan le părea celor mai încercați dintre deținuții o mângâiere trimisă de Maica Domnului după un deceniu de suferință. Aici au găsit o bisericuță adevărată: cu icoane, cu miros de tămâie, cu un preot în odăjdii slujind liber, „nu în taină și cu frică, așa cum erau slujbele în închisoare”. Cu o astfel de întărire spirituală exilul căpăta un sens purificator, devenea o justificare împotriva absurdului trăit ani la rând.

Părintele Constantin Sârbu (foto), parohul gospodar de la Viișoara, avea o casuță din lut și o cameră, unde primea pe oricine. Pereții casei sale erau de asemenea acoperiți de icoane. Aerul miroasea de tămâie. Rugăciunea părea să plutească în jurul gazdei, pregătită oricând să dea o mână de ajutor noilor veniți. La final, după ce îți încroapeai propria casă din lut, se despărțea de tine serios: „Să vii duminică la biserică!”.

„Când autoritățile s-au milostovit și au permis bănătenilor să-și ridice biserică, dându-le termen de zidire două zile, preotul Tarcea cu creștinii ortodocși au ridicat la repezeală un fel de magazie, înaltă de doi metri, lungă de zece și lată de patru și acoperită direct cu stuf. Apoi, de Ziua Crucii, au sfințit-o și acestei magazii i s-a zis biserică.

Aici ne adunam, aici ne închinam, aici ne întăream sufletește. Totdeauna rugăciunea a fost mângâiere și sprijin. Cu atât mai mult pentru noi, care în lume nu aveam nici un sprijin. Tot reazemul nostru era Hristos” (Ibidem, pag.167).

Astfel osândă și munca lângă și împreună cu Hristos i-a ajutat pe cei mai încercați deținuți ai regimului comunist să iasă cu fruntea sus la lumină. Cei care s-au așezat aproape de biserică au răzbit și aici și dincolo...

Roxana DRAGOȘ

## În bordeie fără acoperiș

După 15 ani de detenție, părintele Calciu a părăsit temnița de la Aiud pentru a-și continua jertfa la Viișoara (un sat de exilați bănățeni din Bărăgan). A întâlnit aici un câmp imens unde era deșertăți, fără niciun fel de posibilitate de a supraviețui, copii, bătrâni și bolnavi. „Erau păziți de ostași, ca nu cumva să intre în

acopere mai bine bordeiele. Anul următor au început să-și construiască din pământ casele. Le acopereau cu paie de orez, care luceau în bătaia soarelui și așa a apărut un sat de exilați cu un aer rustic și tradițional, amintind de satele românești din timpul năvălirilor barbare” (Ibidem).

În Bărăgan nu erau grele doar condițiile de trai, aici munca la grădinile de zarzavat dura de la ora șase dimineața până la șase seara sau, uneori, de la răsăritul soarelui până la apus. Pentru

## Explicarea Dumnezeieștii Liturghii

### Experiențe din viețile sfinților, preoților, monahilor și credincioșilor (XXXV)

# „Ușile, ușile, cu înțelepciune să luăm aminte!”

După sărutarea iubirii și mărturisirea credinței, diaconul sau preotul rostește: **Ușile, ușile, cu înțelepciune să luăm aminte!** și îndată se rostește Simbolul credinței. Domnul Iisus Hristos a dat ucenicilor Săi, și prin ei și nouă următoarea poruncă: „Nu dați cele sfinte câinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor ca nu cumva să le calce în picioare și întorcându-se, să vă sfășie pe voi”.

Hristos vrea să ne spună să nu aruncăm pietrele prețioase porcilor pentru că nu le apreciază valoarea, nu le doresc, ci le place să trăiască în noroi, de aceea se vor arunca asupra voastră. Nici câinilor nu li se aruncă lucruri de valoare. Cuvintele lui Hristos sunt simbolice, câinii și porcii sunt acei oameni care nu cred în Dumnezeu și trăiesc precum necuvântătoarele. Duc o viață în necurăție și păcat, în desfrânare și noroi, hrânindu-se, la nesfârșit cu patimile lor. Desfrânații, ereticii, necredincioșii, nu sunt în stare să prețuiască cuvintele Evangheliei, dogmele sfinte și Tainele Bisericii. Oricum le vor disprețui, de aceea nici nu li se îngăduie să intre în biserică.

Preotul rostind **Ușile, ușile, cu înțelepciune...!**, „ne îndeamnă alegoric să luăm seama la simțurile, mintea și gândurile noastre pentru că prin acestea vine moartea. Și Sfânta Scriptură ne confirmă că moartea vine „prin ușile încuiate”. Ușile sunt simțurile omului și gândurile lui și este o crimă să fim în biserică iar mintea noastră să călătorească spre închipuirii viclene. Deci să închidem și să pecetluim toate simțurile prin luarea aminte și

rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă”! Dacă omul credincios reușește să se înstrăineze de lumea materială care-l înconjoară, atunci poate, cu harul Sfântului Duh să ajungă (în extazul sufletului) la vederea Bisericii Triumfătoare și a Tainelor necuprinse ale lui Dumnezeu. Cuvintele „Ușile, ușile...”, ne descoperă în scurt vremelnicia vieții și a



lunii actuale, dar și întoarcerea noastră în camerele nuptiale ale Mântuitorului care se va concretiza definitiv, irevocabil și complet la venirea a doua a Domnului, după despărțirea cutremurătoare a credincioșilor de păcătoși și hotărârea definitivă a Dreptului Judecător.

**Cu înțelepciune, să luăm aminte!**  
Acum suntem îndemnați să luăm aminte la înțelepciunea Simbolului de credință sau a Crezului. El este ofranda înțelepciunii omenești

făcută înțelepciunii divine, răspunsul Bisericii Luptătoare a credincioșilor la evenimentul întrupării Fiului și Logosului divin. Mai este o mărturisire de mulțumire a omului pentru darul mântuirii prin întruparea Fiului lui Dumnezeu de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara, prin învătătura dumnezeiască, prin Jertfa de pe Cruce, prin Moarte, Înviere, Înălțare și a doua Sa Venire întru slavă.

Mărturisirea Simbolului de credință făcută de toți credincioșii, vădește mulțumirea tainică pe care o vom aduce în cealaltă viață pentru cuvintele și modul minunat în care Pronia divină atotînțeleaptă S-a îngrijit de mântuirea noastră.

În jurul anului 1950 am mers cu școala catehetică din Drama la Pravi Kavalas, Elefteropolisul de astăzi. După-amiază, avusesem loc o reprezentare cu cântece, dansuri populare grecești și scenete creștine. Eu m-am așezat lângă alți preoți. Tot satul urmărea manifestarea. La un moment dat, preotul de lângă mine, întorcându-se, mi-a zis:

- N-ar fi bine să adunăm acești tineri, care sunt în număr așa de mare și să le spunem ceva despre Sfânta Liturghie? Se întâmplă aici atâtea lucruri înfricoșătoare pe care credincioșii noștri nu le cunosc!

- Aveți dreptate părinte, i-am zis. Asemenea îndemnuri ne-a dat și bătrânul de la Sipsa (este vorba de părintele Gheorghe Karsalidis).

- Ah, îl cunosti?  
- Îl cunosc, spuneți-mi însă, părinte, vă rog,

ceva înfricoșător din Sfânta Liturghie. Sluiți aici la Pravi, sau în vreun sat din preajmă?

- Nu aici, ci la Nikisani, mi-a răspuns.

Părintele Ioan (așa se numea) mi-a spus următoarele: „Știu din rugăciunile Sfintei Împărătesii precum și de la alte rugăciuni ale Sfintei Liturghii și de la alte slujbe, că Dumnezeu este „foc mistuitor”, și vai de cei care se împărtășesc cu nevrednicie, îi arde pe toți. Celui vrednic îi arde, însă, păcatul și pe diavolul. Și n-am putut să înțeleg cum Dumnezeu este foc. Pe de o parte luminează și mângâie pe cel vrednic, pe de altă parte îl arde pe cel nevrednic. N-am putut să pricep și am această nedumerire de mult timp. La o Sfântă Liturghie, după Prefacearea Sfințelor Daruri, când mi-am ridicat ochii, văd deodată ieșind din Sfântul Potir, lumini, flăcări albe. M-am înspăimântat, am făcut ochii mari și am zis: Dumnezeule, Te rog să iei aceste flăcări de aici, pentru că nu mă pot împărtăși! Am întrerupt Sfânta Liturghie și nu am mai zis nimic până când nu aveam să dispară acestea. L-am rugat pe bunul Dumnezeu să le ridice. De atunci, ce să spun...! N-ar fi oare, mai de folos această povestire decât cele care se întâmplă aici? A încheiat părintele Ioan din Nikisani.

N-am răspuns nimic, îl priveam cu teamă.

Protopresbiter Stefanos ANAGNOSTOPOULOS,

Explicarea Dumnezeieștii Liturghii cu ajutorul unor evenimente și a unor experiențe din viețile sfinților, preoților, monahilor și credincioșilor, Editura Bizantină, București, 2005, pag. 291-298.

## Buna-cuviință, o atitudine tot mai rar întâlnită

Concurența, dorința de afirmare politică, goana după înavuțire și distracție, interesul strict personal, invidia sau indiferența față de cei din jur sunt la ordinea zilei în societatea noastră. Dar ce anume a început de mult să lipsească din cadrul relațiilor interumane privite per ansamblu? Să fie oare buna-cuviință? Sau mulți dintre noi nici măcar nu mai știu care este sensul cuvântului? Aroganța funcționarului public, privirea zeflemitoare a elevului și nepăsarea medicului au luat amploare azi mai mult ca altădată. Numai unii ca aceștia consideră buna-cuviință ca fiind o dizabilitate. În special, pentru ei și pentru cei mai tineri, câteva precizări în legătură cu această atitudine umană ar fi necesare.

În DEX aflăm înțelesul cuvântului „cuviniință” și apare ca o regulă de bună conduită, atitudine sau purtare cuvioasă; politete, decentă. De aici locuțiunea adv. „după cuvință”—a găsi, a crede că e bine, apoi compunerea de cuvinte „bună-cuviință”, adică bună conduită. Iar „cuviniinos” se referă la persoana care respectă regulile buneii cuvințe; cuvios, politicos, decent.

„Nu numai să cunoaștem ceea ce se cuvine, ci să și urmărim după cum se cuvine”, se spune în popor. Într-adevăr, cine practică buna-cuviință doar de ochii lumii, acela se numește fățarnic. Nicolae Iorga remarca o realitate incontestabilă: „Un om cuvioșic și unul care are în orice clipă strictul necesar de virtute”. Buna-cuviință influențează nu numai asupra purtării, ci și a sufletului; această atitudine înfrânează și îmblânzește sentimentele, cuvintele și părerile noastre!

Odată ce societatea a evoluat din plin din punct de vedere tehnico-economic, grija pentru desăvârșirea morală ar trebui să ne preocupe mai mult. Însă, realitatea este cu totul alta. Ființa umană, cu cât are mai mult, cu atât vrea să dobândească și mai mult, lăcomia ieșind astfel la iveală. Deși munca ni s-a mai ușurat datorită progresului tehnologic, dacă au ceva mai mult timp liber, mulți nu știu cum să și-l dedice mai eficient petrecerilor de orice fel. Dar pentru suflet când se vor îngrijii? Pe de altă parte, calculatorul îi determină pe unii să uite complet de ceilalți. Atenție! Sub masca unor cuvinte aruncate pe sticla monitorului se pot ascunde mulți vicleni și vicioși. Respectul și sprijinul omului pentru om se dovedesc în situații concrete de viață.

Cine să le amintească românilor că străbunii noștri au fost oameni cu mare cuvință în vorbe și în fapte. De aceea s-a dus vestea în lumea întregă despre ospitalitatea poporului nostru, care încă se mai păstrează ici și colo.

Paradoxal a fost cum regimul comunist, prin amenințări și diverse tertipuri, a reușit să impună respect pentru tot ceea ce ținea de ateism. Iar de 20 de ani încoace, deși avem libertate pe toate planurile, nu știm cum să o valorificăm, irosind-o pe superficialitate și decadență spirituală. Epictet spunea: „Una este a trăi frumos și alta este a trăi fâlos, căci prima vine din cumpătare, ordine, cuvință; a doua din desfrânare, risipă și abateri de la buna-cuviință. Prima merită laudată, a doua dispreț”.

Cel care are un minim de bună-cuviință, dacă face o sută de lucruri bune, nu spune niciunul dintre ele. Ceea ce înseamnă smerenia pentru călugăr, aceiași lucru reprezintă buna-cuviință pentru mirean. Buna-cuviință constrânge patimile a se potoli, înăbușă certurile la începutul lor și dăruiește tuturor faptelor și vorbelor noastre o blândete binefăcătoare. „Ceea ce nu oprește legea, oprește buna-cuviință” (Seneca, *Troades*, III, 2).

Încă înainte de Iisus Hristos, Solomon dedică un întreg capitol bunei-cuviințe: „Nu grăi la urechea celui nebul, căci el nu va băga de seamă iscusința graiurilor tale” (Bună-cuviință și cumpătarea, *Pilde* 23, 9). Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă, să cultivăm această atitudine chiar față de necredincioși: „Așa încât să umblați cuvioșic față de cei din afară (de Biserica) și să nu aveți trebuință de nimeni” (I Tesaloniceni 4, 12).

Buna-cuviință se întemeiază pe înțelepciune, fiind aducătoare de liniște și bună înțelegere. În afară de buna-cuviință nimic n-ar trebui să se afle în inima necredinciosului. A se comporta cuvioșic este folositor atât pentru cel în cauză, cât și pentru semenii lui. „A ceea ce doriți să vă facă oamenii, faceți și voi lor” (Matei 7, 12). Respectându-i pe ceilalți, ascultându-le ideile și experiențele, ne ajută să ne desținem spre un orizont mai larg al realității.

Lipsa bunei-cuviințe nu este un simplu viciu, ci sinteza mai multora: a trufiei, a trândăviei, a egoismului, a disprețuirii aproapelui și a zavistiei. Iată cum caracteriza Ioan Slavici bună cuvință în „Educația morală”: „Bună-cuviința adevărată și statornică, în toate împrejurările singură nu se poate fără modestie și discreție, fără de corectitudine și de îngăduință, căci numai acestea dau măsura dreaptă și în darea, și în primirea semnelor de bună-cuviință”.

Atâtea vreme cât nu vom strădui să ridicăm la rangul de odinioară buna-cuviință, civilizația va regresa și credința în Dumnezeu va fi în declin. „Monștrii sunt mulți în vastul imperiu al necuviinței” (Baltasar Gracian, *Manual al înțelepciunii în viață*, p. 221).

Amalia CORNĂTEANU

## O experiență duhovnicească

„Înainte de a fi atins de har, omul trăiește gândind că totul e bine și în bună rânduală în sufletul lui; dar când harul îl cercetează și locuiește în el, atunci se vede pe sine cu totul altfel, iar când harul îl părăsește din nou, numai atunci își dă seama în ce mare nenorocire se găsește(...)”. Dar cine nu cunoaște harul, acela nici nu-l caută. Și așa lumea s-a alipit de pământ (...)” (Cuv. Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdi și iadul smereniei*). Și așa ne-am alipit noi de pământ, căci ne găsim binele mai mult printre cele materiale, în comoditate, în starea noastră de credincioși cuminți, fără avânt duhovnicesc, fără tensiunea urcării spre realitățile ce nu trec. Și cel mai rău e că ne credem în regulă.

Experiența Cuviosului Siluan este un exemplu pentru distincția între viețuirea în ridicare la Dumnezeu și o viețuire în cădere. „Sufletul meu tânjește după Domnul și cu lacrimi îl caut” (Ibidem). Sunt cuvintele unui om dependent de Dumnezeu și pentru care viața fără trăirea prezenței Lui este iad. „Între iadul deznădejdi și iadul smereniei” reprezintă mărturisirea unui suflet ce a ales să viețuiască exclusiv pentru Dumnezeu, este o mărturisire reală, plină de viață și de trăire. Cuviosul Siluan vorbește despre Dumnezeu din modul în care el îl experimentează, dă sfaturi pe care le învață din viața lui cu Dumnezeu. În clipele de îndepărtare de Dumnezeu, omul care L-a cunoscut își simte sufletul întunecat și posomorât. Pentru că trufia împiedică Duhul Sfânt să coboare în suflet. Cuviosul Siluan, înțelegând aceasta din experiență, spune: „Sufletul meu însetează să câștige smerenia lui Hristos și tânjește după ea ziua și noaptea, și uneori urlă strigând: Sufletul meu tânjește după Tine și cu lacrimi Te caut!”

„Urlu strigând!” Cine urlă strigând, în afara cazului în care îi moare cineva foarte drag? Sufletul care face asta. Îl are pe Dumnezeu mai propriu decât pe cel mai apropiat om; el urlă după Dumnezeu ca după propria viață. După aceasta deoarece omul și-a regăsit Chipul, s-a întregit pe sine, s-a așezat în comuniune iubitoare cu Arhetipul.

Despre lucrarea simțită a Sfântului Duh, Cuviosul Siluan vorbește astfel: „Priveste cu mintea ce se lucrează în sufletul tău. Dacă se află în el nu mult har, atunci în suflet este pace și simți iubire față de toți; dacă se află mai mult har, atunci în suflet e lumină și o mare bucurie; iar dacă se află și mai mult har, atunci și trupul simte harul Sfântului Duh” (Ibidem).

Dacă avem „nu mult har”, atunci avem iubire față de toți. Aceasta este afirmația care ne dă indiciu despre propria noastră stare de har, căci pentru noi e mare lucru dacă avem iubire față de un singur om. Iubim cel mult atâția oameni câte degete la o mână avem. Și pentru cei mai mulți dintre noi, iubirea practică a vrăjmașului este o imposibilitate. Mulți sunt creștinii care spun că iubesc pe cei ce le-au făcut rău și că se roagă pentru ei. Însă a iubi vrăjmașul înseamnă a-l așeza cu tine la masă, și a-l îmbrățișa cu toată inima. Iar acest lucru îi este cu neputință creștinului trufas cu mintea. Și care dintre oameni nu-i iubeste pe toți, dar pretinde că se roagă pentru ei, acela nu are doar trufia minții, ci și înșelare de sine, căci nu privește cu mintea ce se lucrează în sufletul său, ci urmează închipuirilor pe care le naște mândria.

Sufletul smerit primește bucuria și dulceața Sfântului Duh, trăire pe care Cuviosul Siluan o exprimă astfel: „Duhule Sfinte, drag ești Tu sufletului! Nu e cu puțință să te descriu, dar sufletul cunoaște venirea Ta și Tu dai pace minții și dulceața inimii”.

„Și iată, acum scriu cu lacrimi despre Domnul Cel Milostiv ca despre propriul meu Tată. Dulce este sufletului să fie împreună cu Domnul”. Aceste cuvinte sunt expresia unei trăiri autentice a Realității celei mai presus de minte, în care omul uită tot ce aparține perisabilului și este întreg atins asupra a ceea ce-i dăruiește plinătate de viață adevărată, clipe de eternitate.

Un monah care se străduiește doar să facă voia lui Dumnezeu vorbește despre păcatele sale, pe care nu și le iartă, dar pentru iertarea cărora îi mulțumește lui Dumnezeu. Astfel că un om care mai păcătuiește doar prin gânduri nepotrivite cu desăvârșirea, își plânge păcatele, în vreme ce noi, care nu conținem a servi poftelor de tot felul, spunem ca nu prea avem păcate. A fi conștient și a avea amintirea păcatelor pe care le-

ai săvârșit, a înțelege că din pricina lor nu ești încă demn de mila Celui Sfânt, poate însemna un iad lăuntric. Dar este iadul smereniei, care aduce după sine negreșitul harul Sfântului Duh, fără de care, sufletul însetat și pustiu, necercetat de mângăierea dumnezeiască, cade în iadul deznădejdi.

Smulgerea din iadul acesta al părăsirii o realizează smerenia, un iad pregătitor al coborării raiului. Aflându-se în deznădejdea unei părăsiri ce părea iremediabilă, și cerând de la Dumnezeu îndrumare către ceea ce ar trebui să facă, cuviosul Siluan primește răspuns în inima sa: „Tine mintea ta în iad și nu deznădăjdui”. Este iadul smereniei în care deznădejdea a fost depășită prin încredere în milostivirea lui Dumnezeu de care cuviosul Siluan ia cunoștință în mod direct, trăit: „Domnul este foarte milostiv, smerit și blând. După mulțimea bunătății Lui El nu și-a adus aminte de păcatele sufletului și sufletul L-a iubit până la capăt și se avântă spre El cum zboară pasărea din colivia ei strâmtă spre tușișurile înverzite” (Ibidem).

Religiozitatea omului se arată ca adâncă sau superficială, ca înțeleasă sau neînțeleasă, ca interiorizată sau exterioră, în funcție de anumite semne care dau de știre despre aceasta, de atitudini pe care omul le are în fața vieții. După cuviosul Siluan, lucrul cel mai bun este să te predai voii lui Dumnezeu

și să înduri întristările cu nădejde, însă aceasta este o învătătoare ce se opune mersului lucrurilor în viața religioasă a noastră, a creștinilor moderni, care punem propria voie înainte și după orice faptă. Doar în cazuri extreme, în special la nenorociri, se aud voci care spun: „Așa a vrut Dumnezeu”. În schimb, sufletul care s-a predat voii lui Dumnezeu spune, orice i s-ar întâmpla, bun sau rău, „Așa a fost voia lui Dumnezeu”. Și aceasta pomeste nu din imposibilitatea de a găsi rațiunea unei tragedii, ca în cazul dinainte, ci din trăirea lăuntrică, în care se înțelege că voia lui Dumnezeu se face în toate lucrurile mărute și uriașe, căci „în El trăim și ne mișcăm și suntem” (Faptele Apostolilor 17, 28). Această predare în voia lui Dumnezeu, departe de a fi o scuza pentru neputința personală de a acționa, este o determinare spre

acțiunea fără frici și griji nelucrătoare, căci „sufletul care s-a predat voii lui Dumnezeu nu se teme de nimic”, precum și o înțelegere adâncă cu mintea și cu inima a mersului firesc al lumii. Iar o astfel de atitudine față de tot, face veridică afirmația că „cel ce împlinește voia lui Dumnezeu e multumit de toate (...)” (Cuv. Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdi și iadul smereniei*). Și nimeni nu se îndoiește că viața omului multumit de toate e o viață bună, fericită, de dorit.

Acest monah care trăiește îndumnezeirea vază lacrimi pentru toată făptura pe care o iubeste, își mărturiseste iubirea pentru aceia care-l ocărășe, pierde totuși harul și, pentru un gând de osândire a aproapelui, în suflet sesizează lucrarea urâtului, care îi devine prilej de smerenie și de nouă străduință spre redobândirea plenitudinii în bine. Resimțind pierderea, cuviosul Siluan își arată mahnirea înaintea întregii făpturi pe care o iubeste și pe care o simte mai vrednică decât el însuși, căci aceasta îl slăvește pe Creator fără scădere: „Plângeți cu mine, păsări și toate fiarele sălbatice! Plângeți cu mine, păduri și pustii! Să plângă cu mine toată zidirea lui Dumnezeu și să mă mângăie în nenorocire și întristare” (Ibidem).

Cuvintele cuviosului Siluan fac dovada iadului smereniei, în care se sesizează vibrare de viață, prezența dumnezeiască, căci este o trăire intensă și reală a unei lipse care, de fapt, nu e lipsă, ci ascundere metodică, spre educare, spre întărire, spre clădire, spre îmbogățire. Niciun efort făcut în smerenie nu rămâne fără răsplătă când este spre dobândirea Binelui mai presus de orice bine: „Acum e ceasul al patrulea din noaptea. Șed în chilia mea ca într-un palat, în pace și iubire, și scriu. Dar când vine har mai mare, atunci nu mai pot scrie”.

Aceasta este roada religiozității autentice: să fii singur într-o cameră și să nu te apuce urâtul; să ai pace și iubire, să ai Bine. Iar când ieși în lume, să iei cu tine pacea și iubirea trăite în „chilie” și să le împărtășești fără să sărăcești.

Juliana Gabriela POPA





Regulile morale ale Sfântului Vasile cel Mare (XXXII)

# Să nu smintim pe semenii noștri

Referatul biblic ne descoperă realitatea conform căreia omul este o ființă relațională, creată după chipul relațional al Sfintei Treimi. În baza acestei orientări către celălalt, Însuși Hristos Mântuitorul nostru a afirmat că nimeni nu se poate mântui, decât în și prin relația de iubire cu aproapele: „Poruncă nouă dau vouă, lege nouă las vouă, să vă iubiți unii pe alții, cum v-am iubit și Eu pe voi...” (Ioan 13, 34).

Asumarea și cimentarea relației de iubire între oameni, ca fii ai lui Dumnezeu după har, nu este o simplă legătură, o simplă apropiere de celălalt, ci este „asalt” către celălalt întru smerenie, blândețe și simplitate. În urcușul către celălalt, omul se lovește, în baza concupiscentei și a diavolului, de o seamă de piedici, pe care acesta este chemat să le anihileze prin sinergie.

O astfel de piedică este și sminteala. Conform DEX-ului, sminteala este tulburare a minții, scrântea, dar la fel de bine este și stricăciune, pagubă, neplăcere provocată apropielii. În Sfânta Scriptură, sub aspect moral, sminteala este definită drept influențarea negativă a apropielii prin cuvinte, gesturi și fapte. În Vechiul Testament cuvântul „sminteală” îl întâlnim de 19 ori, de cele mai multe ori el fiind prezent în cartea *Psalmlor* (de șase ori: Ps. 48, 13, Ps. 49, 21, Ps. 68, 26, Ps. 105, 36, Ps. 118, 165, Ps. 140, 9) și în cartea *Înțelepciunea lui Isus*, fiul lui Sirah: cap. 7, 7, cap. 17, 20, cap. 25, 24, cap. 31, 19, cap. 42, 13).

În Noul Testament, termenul „sminteală” este întâlnit de două ori mai mult decât în Vechiul Testament, cel mai des fiind întrebuințat de

Mântuitorul nostru Iisus Hristos (în sfintele evanghelii el apare de 30 de ori, atât ca substantiv feminin, dar și ca adjectiv și verb).

Asupra efectelor negative ale smintelii, ne atrage atenția Sfântul Vasile cel Mare în a XXXII-a regulă morală: „Nu se cuvine a provoca sminteala” (Sfântul Vasile cel Mare, *Regulile Morale*, Regula 33, PSB, vol. 18, pag. 130). În viziunea marelui ierarh, sminteala este pagubă sufletească pricinuită apropielii, dar în același timp ea depășește limitele relației cu celălalt, interpunându-se între autor și Dumnezeu: „Tot ce se împotrivesc voinței lui Dumnezeu este sminteală” (Ibidem). De aceea orice efect al unui gând sau gest, al unui cuvânt sau faptă trebuie bine analizat, bine cântărit în minte, pentru ca astfel să se anihileze dubla pagubă pe care o poate produce sminteala. În acest sens, Sfântul Vasile cel Mare merge atât de departe în sancționarea smintelii, încât consideră că și folosirea adevărului revelat în anumite contexte, poate fi pricină de tulburare pentru aproapele și prin urmare suntem datori să radiografiem persoana din fața noastră în mod empatic, pentru ca astfel să



salvgardăm coliziunea îndatoririlor: „Se cuvine ca și lucrul sau cuvântul care este îngădui de Scriptură să fie abandonat, când alții s-ar zidi spre păcat din asemenea (cuvânt sau faptă) sau ar împiedica bunăvoința către cele bune” (Ibidem) de aceea „Pentru a nu scandaliza pe cineva, trebuie să facem și ceea ce nu este necesar” (Ibidem, pag. 131).

Să fim mai clari: cineva stăpânit de duhul curviei și nefamiliarizat cu revelația divină, primește de la noi cuvântul Sfintei Scripturi: „Iar dacă ochiul tău cel drept te smintește pe tine, scoate-l și aruncă-l de la tine, căci mai de folos îți este să piară unul din măduarele tale, decât tot trupul să fie aruncat în gheena” (Matei 5, 29). La auzul acestor cuvinte curvarul se smintește nu de sminteala privitului, ci de modalitatea aparent radicală (a se înțelege simbolică) pe care o primește în tămăduirea patimii sale. De aceea într-un astfel de caz (scoaterea ochiului presupune aici mutarea privirii), suntem datori să folosim Tradiția Bisericii și să împărtășim apropielii noastre din viața și experiența Sfinților Părinți.

Pr. Napoleon Nicolae DABU

## Calendarul evenimentelor istorico-religioase

### 8 - 14 octombrie

#### 8 octombrie

1434 - Cea mai veche atestare scrisă a Curtii domnești din Iași, datând din vremea lui Alexandru cel Bun.

1878 - Armata română victorioasă în Războiul de Independență, își face intrarea triumfală în București pe Podul Mogoșoaiei, care de atunci poartă numele de Calea Victoriei.

1914 - A murit Dimitrie Alexandru Sturdza, om politic, istoric, economist, membru al Academiei Române, prim-ministru.

1917 - S-a născut, într-o familie cu tradiție de preoți din tată-n fiu, Aurel Savin, teolog și jurist român. S-a remarcat prin activitatea de la Timișul de Sus în tabăra ACT (YMCA) (d. 2007).

#### 9 octombrie

1890 - Au început lucrările la podul de la Cernavodă-Fețești, proiectat și executat de inginerul Anghel Saligny.

1916 - Orașul Constanța este ocupat de trupele germano-bulgare.

1931 - A trecut la Domnul Athanasie Alexandru Mironescu, mitropolit ortodox, membru de onoare al Academiei Române (n. 1856).

1949 - Trece granița vieții Gheorghe Mironescu- om politic, prim-ministru, membru de onoare al Academiei Române.

#### 10 octombrie

1394 - Bătălia de la Rovine dintre oastea lui Mircea cel Bătrân (foto) și cea otomană condusă de Baiazid Ildırım



(Fulgerul). Românii câștigă o mare victorie asupra oștirii turcești.

1857 - Începe construcția clădirii Universității din București după planurile arhitectului Alexandru Orăscu.

1916 - Prima bătălie de la Târgu Jiu, încheiată la 16 octombrie/29 octombrie, în care trupele române conduse de generalul Ion Dragalina resping o puternică ofensivă inamică. În această bătălie se remarcă prin vitejie Ecaterina Teodoroiu, supranumită ulterior „Eroina de la Jiu”.

#### 11 octombrie

1818 - Ioan Gheorghe Caragea,

voievod al Țării Românești, părăsește domnia.

1944 - Orașul Cluj este eliberat de sub ocupația germano-ungară.

1945 - A murit Scarlat Demetrescu, profesor de științe naturale, geografie, scriitor și unul din cei mai mari spiritualiști români (n. 1872).

1946 - În cadrul Conferinței de Pace de la Paris, a fost adoptat proiectul de Tratat de Pace cu România.

#### 12 octombrie

1449 - Bătălia de la Tămășeni dintre Bogdan și Alexandrel, pretendenți la tronul Moldovei. Începe domnia voievodului Bogdan II în Moldova (până în 1451).

1808 - Napoleon I și Alexandru I semnează convenția prin care Rusia anexează Moldova și Țara Românească.

1863 - A murit Andrei Mureșanu, poet și revoluționar român din Transilvania, creatorul marșului revoluționar de la 1848. Poemul său *Un răsunet* și denumit ulterior *Deșteaptă-te, române!* a devenit imn revoluționar - fiind numit de Nicolae Bălcescu *Marseilleza* românilor. Din 1990, acesta a devenit imnul României (n. 1816).

1918 - Comitetul Executiv al Partidului Național Român, întrunit la Oradea, adoptă în unanimitate o declarație redactată de Vasile Goldiș privind declararea rușii Transilvaniei de Ungaria recunoașterea partidului ca organ provizoriu de conducere a Transilvaniei.

#### 13 octombrie

1479 - Bătălia de pe Câmpul Pâinii, de lângă Orăștie. Pavel Chinezul, comitele român al Timișoarei, înfrânge pe turci cu oastea sa formată din nobili, secui, sași și români.

1858 - Se naștea Take Ionescu - om politic, jurist, diplomat, ministru de finanțe, prim-ministru.

1939 - Al doilea război mondial: România anunță „poziția ei pașnică”.

#### 14 octombrie

1465 - Prima atestare documentară a Bucureștilor, ca reședință domnească a lui Radu cel Frumos.

1512 - A murit Nastasia- soția voievodului Bogdan al III-lea cel Chior al Moldovei.

1802 - În Țara Românească a avut loc un puternic cutremur de pământ, cel mai mare seism din România, consemnat de documente. Cutremurul s-a produs în Vrancea și se apreciază că a avut o magnitudine de 7,7-7,9 grade. Și Bucureștiul a fost grav afectat, aici prăbușindu-se Turnul Radu Vodă, Hanul Șerban Vodă, o parte din Turnul Colței și multe alte construcții.

1879 - A fost dată Legea de revizuire a art. 7 din Constituția României, care acordă cetățenie și locuitorilor de altă religie decât cea creștină. Evreii pământeni primeau, astfel, cetățenie română.

Diacon Prof. Gabriel FIRUȚĂ

## Orizont creștin

### A doua ediție a concursului „Tineri, lăudați pe Domnul”

Cea de-a doua ediție a concursului „Tineri, lăudați pe Domnul” va avea loc la Palatul Patriarhiei marți, 27 octombrie 2009, informează Radio TRINITAS. Concursul este organizat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel prin Sectorul teologic-educational al Patriarhiei Române.

Concursul național „Tineri, lăudați pe Domnul” își propune să-i încurajeze pe tineri să studieze muzica bizantină, contribuind, astfel, la păstrarea și cultivarea acestui tezaur de cultură universală și națională, să susțină interpretarea autentică a muzicii bizantine, să identifice și să promoveze formațiile de muzică bizantină valoroase și să faciliteze accesul publicului larg la acest gen de muzică.

Ediția din acest an a concursului este dedicată grupurilor de muzică bizantină ale instituțiilor de învățământ teologic preuniversitar din cadrul Patriarhiei Române. Concursul se va desfășura anul acesta în două etape. Prima etapă se va desfășura la nivel de mitropolie, fiecare centru mitropolitan organizând până în data de 16 octombrie 2009 un astfel de concurs. În data de 27 octombrie, câștigătorii etapei mitropolitane vor participa la etapa națională.

Câștigătorii etapei finale vor fi răsplătiți cu premii în bani. Premiul I în valoare de 3000 lei, premiul al II-lea 2500 lei, premiul al III-lea 2000 lei. Se va acorda și un premiu special pentru cel mai bun dirijor, în valoare de 500 lei.



### Televiziunea Patriarhiei Române are o nouă grilă de programe

TRINITAS TV, postul de televiziune al Patriarhiei Române, oferă telespectatorilor o nouă grilă de programe. Jurnalul Trinitas are trei ediții: la ora 8, dimineața și la orele 18 și 22, în fiecare seară. Emisiunea „Biserica Azi” va avea o durată de 60 de minute, principală dezbateră a serii urmând să se desfășoare în intervalul orar 21 – 22.

Emisiunea dedicată activităților social-filantropice ale Patriarhiei Române, „Lumina faptelor bune”, va începe la ora 19. Documentarul „Calea credinței” are un nou format. Cu o durată de 15 minute, emisiunea pe teme de liturgică și viață practică a Bisericii va avea prima difuzare la ora 20 și 5 minute.

De asemenea, alături de transmisiunile directe ale Sfintei Liturghii și Vecerniei, în fiecare zi, începând cu ora 9, respectiv ora 16, postul de televiziune al Patriarhiei Române, va difuza noaptea și dimineața slujbele paraclisului și acatistului unor sfinți importanți ai Bisericii noastre, de la ora 1.30, respectiv la ora 6.00.

În noua grilă a Trinitas TV se regăsesc emisiuni noi medicale, cu sfaturi practice, videoclipuri muzicale, programe dedicate copiilor și filme documentare realizate la biserici și mănăstiri din țară.

Televiziunea TRINITAS TV a fost înființată în octombrie 2007, la inițiativa și cu implicarea directă a Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul României. Este una dintre cele cinci componente ale Centrului de Presă „Basilica”, alături de radio TRINITAS, publicațiile „Lumina”, Agenția de Știri „Basilica” și Biroul de Presă.



### Vernisajul expoziției de icoane pe sticlă de la Stockholm

Luni, 5 octombrie 2009, ora 18:30, a avut loc la galeria Institutului Cultural Român de la Stockholm vernisajul expoziției de icoane pe sticlă „Prezența Sfinților Capadocieni în iconografia populară”, informează Biroul de presă al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord. Expoziția a fost organizată de Episcopia Ortodoxă Română a Europei de Nord și Ambasada României în Regatul Suediei, cu sprijinul Institutului Cultural Român de la Stockholm. Evenimentul din capitala Suediei se înscrie în cadrul manifestărilor dedicate Sfinților Capadocieni, cinstiți anul acesta în mod deosebit în Patriarhia Română, anul 2009 fiind proclamat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Anul omagial-comemorativ al Sfântului Vasile cel Mare și al tuturor Sfinților Capadocieni. Icoanele au fost realizate de pictorițele Teodora Simona Roșca, Cornelia Giurgiuman și Niculina Albu din Cluj-Napoca după modelele din vechile școli transilvane de icoane pe sticlă.

La începutul vernisajului, după întâmpinarea făcută de Domnul Dan Shafran, Directorul Institutului Cultural Român din Stockholm, Preasfințitul Părinte Macarie, Episcopul Europei de Nord, a dat citire mesajului de binecuvântare transmis de către Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul României, și a mulțumit tuturor celor care s-au implicat în această manifestare culturală și duhovnicească, apoi au vorbit Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Alba-Iuliei, părintele Jan Nicolae de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba-Iulia, Excelența Sa Doamna Răduța Matache, Ambasadorul României în Regatul Suediei și pictorița Teodora Simona Roșca.

Expoziția va fi deschisă până pe 7 octombrie 2009, ora 17:00.

[www.basilica.ro](http://www.basilica.ro)



### „CENTRUL DE PELERINAJE SF. FILOTEIA” AL ARHIEPISCOPIEI ARGHEȘULUI ȘI MUSCELULUI

Preot responsabil: Vuțan Ciprian Constantin;  
Str. George Ștephănescu, nr. 1B, cart. Găvana, Loc. Pitești, Jud. Argeș;  
Tel. 0722.35.35.11 și 0740.073.778; Fax 0348.80.92.64;  
E-mail: [pr\\_ciprianvutan@yahoo.com](mailto:pr_ciprianvutan@yahoo.com); [www.eparhiaargesului.ro](http://www.eparhiaargesului.ro)

## PELERINAJ LA MĂNĂSTIREA PRISLOP

17 -18 OCTOMBRIE 2009

**ZIUA 1.** Ora 8,00 plecare pe traseul Pitești, Rm. Vâlcea unde se vizitează **M-rea Bistrița** (moaștele Sf. Grigorie Decapolitul), **M-rea Horezu**, apoi spre Tg. Jiu se vizitează **M-rea Polovragi**, masa la Restaurant clasificat, **Peștera Muierilor** (taxa de intrare 6 Ron/pers), **M-rea Tismana** (moaștele Sf. Nicodim de la Tismana). Cazare la Hotelul Tismana. **ZIUA 2.** Ora 6,00 plecare spre **M-rea Prislop**, participare la Sf. Liturghie și **urcare la mormântul părintelui Arsenie Boca**, după slujbă, plecare la **M-rea Lainici**, masa la Restaurant clasificat, plecare spre Tg. Jiu, unde se vizitează **Parcul Național Constantin Brâncuși** (Masa Tăcerii, Poarta Sărutului etc.), retur la Pitești.

**Preț: 220 RON/ persoană** (Prețul include:- transport cu autocar cu Aer Condiționat, cazare la hotel – o noapte, 2 mese la Restaurant, Preot însoțitor)

